

Hírlevél 2013/10.

- **ELFOGADTÁK A NEMZETI DROGELLENES STRATÉGIÁT**
- **BESZÁMOLÓ A FÓKUSZPONTOK HÁLÓZATÁNAK SZERVEZETT, AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREKKEL FOGLALKOZÓ SZAKMAI MŰHELYRŐL**
- **BESZÁMOLÓ A KEZELÉSI IGÉNY INDIKÁTOR ÉVES SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **BESZÁMOLÓ A JOGI KAPCSOLATTARTÓK ÉVES TALÁLKOZÓJÁRÓL**
- **ISSDP ÉVES KONFERENCIA – ABSZTRAKT LEADÁS**
- **FÓKUSZBAN: METAMFETAMIN ELŐÁLLÍTÁS EURÓPÁBAN**
- **UPSZ! – OKTÓBERI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013**

ELFOGADTÁK A NEMZETI DROGELLENES STRATÉGIÁT

Az Országgyűlés 2013. október 16-án elfogadta a „Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013–2020 Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen” című 80/2013. (X. 16.) számú OGY határozatot.

Az elfogadott határozat [a Nemzeti jogszabálytárban olvasható.](#) ■

BESZÁMOLÓ A FÓKUSZPONTOK HÁLÓZATÁNAK SZERVEZETT, AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREKKEL FOGLALKOZÓ SZAKMAI MŰHELYRŐL

2012 tavaszán a magyarországi Drog Fókuszpont szervezésében került sor **első alkalommal az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos drogepidemiológiai adatgyűjtéssel foglalkozó szakmai találkozóra** az EMCDDA munkájában részt vevő tagállamok körében. Ennek a munkának a folytatásaként a lengyelországi Drog Fókuszpont kétnapos konferenciát szervezett szeptember elején Varsóban. Az új pszichoaktív szerekhez kapcsolódó kérdéskör nagy érdeklődésre tart ma számot

Európában, melyet a résztvevők magas száma és az epidemiológiai adatgyűjtésen túlmutató új témakörök – például jogi aspektus, kábítószer-piaci helyzet, válaszlépések – megjelenése is igazolt.

A konferencia első szekciója az új pszichoaktív szerek jogi szabályozásáról és kockázatértékeléséről szólt. A szekcióban előadó országok mellett az Európa Bizottság képviselője is beszámolt az együttes EU-s fellépéssel kapcsolatos tervekről. Az előadások nyomán megismerkedhettünk több megközelítéssel az új szerek szabályozása kapcsán. A kockázatértékelés még nem mindenhol eleme a szabályozási mechanizmusoknak, de egyre több ország vezet be valamilyen formában egy értékelő folyamatot, mely megelőzi a szabályozásról történő döntést. A vegyületek generikus képletekkel történő meghatározása és a kereskedelmet korlátozó átmeneti jegyzékek bevezetése is egyre több EU-s tagállamban jelenik meg az új pszichoaktív szerek szabályozásának elemeként.

A konferencia második egységében az új pszichoaktív szerek kábítószer-piaci vonatkozásairól esett szó, melynek keretében a résztvevők betekintést nyerhettek néhány tagállam kábítószer-piacán megfigyelhető trendekbe az utóbbi évek lefoglalási adatai alapján.

Ezt követően két, munkatársaink által koordinált szekció az adatgyűjtési és módszertani kérdésekre koncentrált. Az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos adatgyűjtés számos kihívással szembesül. Több fontos adatgyűjtés önbevalláson alapul, ilyenek többek között a populációs vizsgálatok és a kezelési (TDI) adatgyűjtés. Ez utóbbi esetében a fogyasztott kábítószerre vonatkozóan a kliens a szer utcai nevét adja meg, melynek kémiai alapon történő, szertípus szerinti besorolása esetleges, az idősoros és az összehasonlító elemzéseket pedig bizonytalanná teszi. Ennek az eredménye lehet az "egyéb stimulánsok", az "egyéb kábítószer" kategóriába sorolt esetek számának emelkedése. További példa a kannabisz okozta sürgősségi ellátási események számának emelkedése egyes országokban, ahol a jelenség mögött valójában a szintetikus kannabinoidok elterjedése állhat. Az adatgyűjtések átalakítása és folyamatos frissítése ugyanakkor költséges és időigényes.

Több ország tett már kísérletet arra, hogy az iskoláskorú **(lásd az ESPAD vizsgálat eredményeit)** vagy a felnőtt korú népesség körében az új pszichoaktív szerek fogyasztásának elterjedtségét vizsgálja. Mivel azonban a szerek, illetve az utcai nevek nincsenek egyértelmű kapcsolatban és gyorsan változnak, továbbá nincs egységes irányelv ezek megfogalmazására, a feltett kérdések eltérő tartalma és megformálása korlátozza az értelmezési kereteket. Egyes országok például általános, összefoglaló nevet (pl.: designer drog, herbal mix) használnak – angolul vagy nemzeti nyelven –, melybe több szer is beletartozhat, más országok viszont az egyes szerek utcai nevét alkalmazzák (pl.: mefedron, kati, zsuzsi, kristály), ami esetlegességet hordoz. Több ország próbálkozott már azzal a módszerrel, hogy nem a fogyasztásra, hanem ismeretlen, bódító hatású anyag beszerzésére vagy a headshopokban történő vásárlásra kérdezt rá a kérdőívekben. A módszertani kérdések megvitatása és az első tapasztalatok felhasználása további munkát igényel a szakemberektől.

A konferencia a válaszlépések megtárgyalásával zárult. A bemutatott válaszlépések az előadást tartó országokban – egyebek mellett Olaszországban, Romániában, Magyarországon és Csehországban – elsősorban nem egészségügyi típusú válaszlépéseket takartak. Az országok a Korai Jelzőrendszer támogatásával és az egyes adatgyűjtések (pl. tűcsere, kezelés, halálozás) átalakításával, bővítésével elsőként a problémakör jobb megértését célozták meg.

A konferencia megmutatta, hogy mivel a jelenség nem érinti egyformán az egyes tagállamokat, fontos szerep jut a lokális jó gyakorlatok terjesztésének valamint az érintett országok közti horizontális módszertani együttműködésnek. Ezáltal az EU-s szintű válaszlépéseknél hatékonyabban reagálhatunk az új pszichoaktív szerekre, az epidemiológiai és egyéb típusú adatgyűjtések módszertani összehangolásával.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Horváth Gergely <horvath.gergely@oek.antsz.hu>. ■

BESZÁMOLÓ A KEZELÉSI IGÉNY INDIKÁTOR ÉVES SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁRÓL

Egy **ötnapos szakmai összejövetel** részeként, 2013. szeptember 23. és 25. között került megrendezésre az EMCDDA éves szakértői találkozója a kábítószer-használat miatt kezelésbe kerülőkre koncentráló európai adatgyűjtési rendszer helyzetéről, fejlesztéséről Lisszabonban. A kétnapos találkozót megelőzte egy egynapos összejövetel, melynek célja a kábítószer-használók kezelése és ellátása kapcsán felmerülő egyéb adatgyűjtési és információmegosztási lehetőségek megtárgyalása volt. Az EMCDDA által összeállított és a tagállamoknak a tavalyi évben bemutatott

stratégia a kábítószer-használók kezelésének monitorozására (treatment monitoring strategy) egyfajta keretet ad az uniós ügynökség kezelés monitorozással összefüggő tevékenységeinek, összehozva a TDI-t (Kezelési Igény Indikátor) és az ellátórendszerek által nyújtott válaszok monitorozását a kezelés minőségbiztosításának kérdéseivel.

A találkozó első napjának kiemelt témakörei voltak a kezelési szükséglet és a kezelés hozzáférhetőségének monitorozása – mellyel kapcsolatban görög és spanyol tapasztalatokról hallhattunk beszámolót –, a kezelés minőségügyi fejlesztésének lehetőségei – melyre a brit és cseh rendszerből ismerhettünk meg példákat –, végül a kezelés monitorozása kapcsán felmerülő új kihívások és információszükségletek, melyről az EMCDDA munkatársai tartottak vitaindító előadásokat.

A konferencia második és harmadik napján az injekciós szerhasználat európai trendjeivel, a TDI adatgyűjtéshez kapcsolódó módszertani kérdésekkel és a kezelésben részesülő valamint az abban nem részesülő szerhasználói populációk becslésével foglalkoztak a több mint 40 országból egybegyűlt szakemberek. Egy fél napos blokk keretében a kannabisz-használat, az injektálás, az új pszichoaktív szerek valamint a polidrog-használat trendjeit mutatták be a tagállamok nemzeti szinten elérhető adataik alapján.

A 2014-es év fő kihívása a tagállamok többségében 2013-ban az **új európai követelményekhez** igazított kezelési adatgyűjtés első évi eredményeinek és tapasztalatainak feldolgozása lesz.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Péterfi Anna <peterfi.anna@oek.antsz.hu>. ■

ISSDP ÉVES KONFERENCIA – ABSZTRAKT LEADÁS

Az International Society for the Study of Drug Policy 2014. május 21. és 23. között szervezi éves konferenciáját Rómában. A konferenciára szakmapolitikai döntéshozókat, szakembereket és a kábítószer-politika kutatásával foglalkozó kutatókat, szakértőket várnak. Az absztraktok benyújtásának határideje 2014. január 20.

További információk **ezen a honlapon** érhetők el. ■

BESZÁMOLÓ A JOGI KAPCSOLATTARTÓK ÉVES TALÁLKOZÓJÁRÓL

2013 októberében került megrendezésre az **ELDD** (European Legal Database on Drugs) hálózatához tartozó jogi kapcsolattartók 14. éves találkozója. A tagállamok jogi kapcsolattartóin kívül az Európai Bizottság és a Eurojust is képviseltette magát a megbeszélésen.

A találkozó fő célja az volt, hogy a hálózat tagjai tájékoztassák egymást és az EMCDDA-t az országukban történt jelentős jogszabályi és jogalkalmazási változásokról, valamint egyes előre meghatározott témákban tapasztalatokat cseréljenek. Aktuális témaként tárgyalták meg a résztvevők az új pszichoaktív szerek szabályozásának kérdését a tagállamokban. Az Európai Bizottság képviselője, Mauro Gagliardi előadást tartott a jelenleg elfogadásra váró „Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az új pszichoaktív anyagokról” elnevezésű javaslatról.

A találkozón két munkacsoportban a gyógyszerek visszaélészerű használatának jogi problémái, illetve a fogyasztói szobák működtetésének jogi háttere került megvitatásra.

Brendan Hughes az ELDD hálózat koordinátora beszámolt az EMCDDA által kidolgozásra kerülő kábítószer-jogi index jelenlegi állapotáról. A jogi kapcsolattartók a találkozót követő hónapokban is közreműködnek az egyes definíciós és értékelő kérdések megvitatásában.

A találkozóról bővebb felvilágosítást ad: Dr. Varga Orsolya <varga.orsolya@oek.antsz.hu>. ■

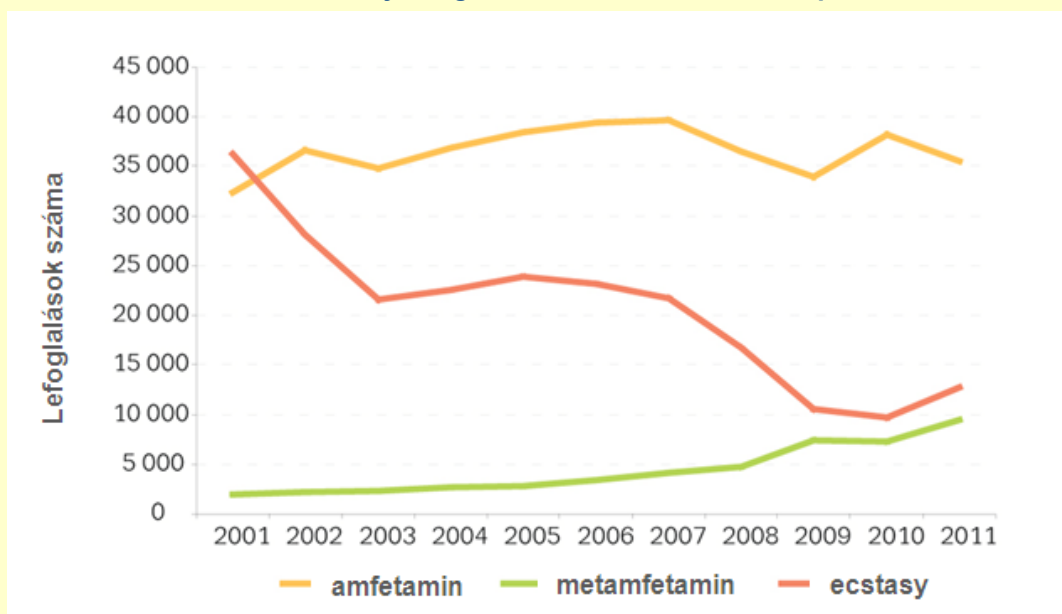
FÓKUSZBAN: METAMFETAMIN ELŐÁLLÍTÁS EURÓPÁBAN

Egészen a közelmúltig az Európában hozzáférhető metamfetamint jellemzően Csehországban és Szlovákiában állították elő, és itt is fogyasztották. A 2000-es évek végétől az Európában előállított metamfetamin mennyisége emelkedni kezdett, új országok kapcsolódtak be az előállításba, és növekedett az anyag hozzáférhetősége is. A kristály formátumú tiszta metamfetamin előállítása is

megfigyelhető volt. Nyomozati információk és a hatóságok által felfedezett metamfetamin laboratóriumok alapján elmondható, hogy Hollandiában, Litvániában és Bulgáriában is előfordul az anyag előállítása. A metamfetamin térnyerése az európai szinten összesített lefoglalási adatokban is tetten érhető.

További információk az **EMCDDA honlapján**.

Amfetamin, metamfetamin és ecstasy lefoglalások becsült száma Európában 2001 és 2011 között

Forrás: EMCDDA 2013

UPSZI! – OKTÓBERI AKTUALITÁSOK

Újabb pszichoaktív szer EU-s szabályozás alatt

Az EU Tanácsa 2013. október 7-i **határozatával** európai szintű szabályozás alá vonta az 5-IT-t [5-(2-amino-propil)indol]. A tagállamoknak egy év áll rendelkezésükre, hogy nemzeti szintű ellenőrzés alá vonják az anyagot. Az 5-IT jelenleg a hazai szabályozás szerint új pszichoaktív anyagnak minősül (szerepel a 66/2012 Korm. rend C jegyzékén), az azzal kapcsolatos kereskedői típusú magatartásokat a Btk. 184. §-a szabályozza.

Para-methyl-4-methylaminorexhez köthető hazai halálesetek

Bár az igazságügyi szakértői vizsgálatok még folyamatban vannak a para-methyl-4-methylaminorexszel (4-methyl-5-(4-methylphenyl)-4,5-dihydro-1,3-oxazol-2-amine) összefüggő halálesetek kapcsán, ez idáig 9 olyan esetről van tudomásunk, melyeknél az anyag (egyedül, vagy más szerekkel kombinációban) azonosítható volt az elhunytak szervezetében. Az anyag ismerté vált utcai elnevezése „Serotoni”. Az eddigi lefoglalások alapján elmondható, hogy a para-methyl-4-methylaminorex számos formában megjelenhet a hazai piacon (por, tablettá), önállóan vagy egyéb pszichoaktív szerekkel kombinációban egyaránt.

A para-methyl-4-methylaminorexszel összefüggő halálesetről ez idáig kizárólag Magyarország számolt be az EU tagállamai közül.

Az Európai Unió tagállamaiban 2013. szeptember 15. és október 15. között megjelent új anyagok:

- az **(adamant-1-yl)[1-(1-methylazepan-3-yl)-1H-indol-3-yl]methanone** (AM-1248 azepane isomer), mely azonosításáról Magyarország tett bejelentést;
- a **4-chloro-2,5-dimethoxy-N-[(3,4,5-trimethoxyphenyl)methyl]-benzeneethanamine** ('C30-NBOMe'), mely azonosításáról Svédország tett bejelentést;
- az **N-(1-amino-3,3-dimethyl-1-oxobutan-2-yl)-1-pentyl-1H-indole-3-carboxamide** (ADBICA), mely azonosításáról Svédország tett bejelentést;
- a **2-[3,5-dimethoxy-4-[(2-methyl-prop-2-en-1-yl)oxy]phenyl]ethanamine** (MAL, methallylescaline), mely azonosításáról Svédország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2013

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
november				
5-6. és 12-13.	NDI-NCSSZI	Addiktológia (képzés)	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, Tüzér u. 33-35	A képzés honlapja
19-20. és 26-27.	NDI-NCSSZI	Addiktológiai prevenció (képzés)	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, Tüzér u. 33-35	A képzés honlapja
20.	Országos Egészségfejlesztési Intézet	Iskolai egészségfejlesztési programokkal kapcsolatos konzultációs nap	Budapest, OEFI	Az OEFI honlapja
21-23.	Magyar Addiktológiai Társaság	A Magyar Addiktológiai Társaság kongresszusa	Siófok	A MAT honlapja
december				
6.	Nemzeti Drog Fókuszpont	Az új pszichoaktív anyagok kihívásai igazságügyi szakértői szemmel	Budapest	Beszámoló a decemberi hírlevélben